

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου

**«Τα Δικαιώματα & οι Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία,
Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους.»**

**Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας
και των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων της Αττικής»**

Αθήνα, Μάρτιος 2020

Περιεχόμενα

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.μεΑ.)	2
2. ΣΚΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	3
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	3
3.1 Ειδικότητα/Ιδιότητα Συμμετεχόντων	4
3.2 Προσδιορισμός Υπηρεσίας/Οργάνωσης Συμμετεχόντων.....	4
3.3 Γεωγραφική Περιοχή Υπηρεσίας.....	5
3.4 Μέσο ενημέρωσης για την υλοποίηση του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου.....	6
3.5 Παρακολούθηση παρόμοιου Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου σχετικά με τα Δικαιώματα & τις Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους.....	6
3.6 Προσδοκίες Συμμετεχόντων για το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο	7
3.7 Γενική αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου.....	7
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	8
4.1 Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.....	8
4.2 Υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί», Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)..	9
4.3 Ο Ρόλος του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) 10	
4.4 Ο Ρόλος του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ).....	11
4.5 Ο Ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)	12
4.6 Καταλληλότητα σε σχέση με τη χρονική περίοδο υλοποίησης και επανάληψη Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων.....	13
4.7 Χρησιμότητα γνώσεων/πληροφοριών του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου στο εργασιακό περιβάλλον	13
5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ - ΓΕΝΙΚΑ/ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ	14
5.1 Ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ των Κέντρων Κοινότητας & Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων με την Ε.Σ.Α.μεΑ.	14
5.2 Επιπρόσθετα σχόλια, παρατηρήσεις, προτάσεις	14
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	15
6.1 Συμπεράσματα	15
6.2 Προτάσεις.....	17
7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) αποτελεί την τρίτοβάθμια Οργάνωση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στη χώρα και αναγνωρισμένο Κοινωνικό Εταίρο της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας.

Κύρια αποστολή της είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και η προώθηση, προστασία και απόλαυση των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους. Ιδίως όσον αφορά στα ανθρωπίνια δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αυτά κατοχυρώνονται με τη Σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο επικύρωσε με τον Ν. 4074/2012.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) οργανώνει συστηματικές εκστρατείες ενημέρωσης της ελληνικής κοινωνίας, προωθεί τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, ασκεί συστηματικό έλεγχο της νομοθεσίας και υποβάλλει προτάσεις με στόχο τη συμπερίληψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) είναι ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability Forum), που αποτελεί την πιο αντιπροσωπευτική οργάνωση του ευρωπαϊκού αναπηρικού κινήματος, εκπροσωπώντας πάνω από 80 εκατομμύρια ευρωπαίους πολίτες με αναπηρία, στο διάλογο με τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Φόρουμ με τη σειρά του συμμετέχει ενεργά στη Παγκόσμια Οργάνωση για την Αναπηρία (International Disability Alliance), μέσω της οποίας εκπροσωπούνται ένα δισεκατομμύριο πολίτες με αναπηρία από ολόκληρο τον κόσμο. Η συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στο ευρωπαϊκό και, μέσω αυτού, στο παγκόσμιο αναπηρικό κίνημα διασφαλίζει όχι μόνο την καθημερινή ενημέρωσή της - και ως εκ τούτου και των φορέων μελών της - επί των πιο πρόσφατων ευρωπαϊκών και διεθνών εξελίξεων στα ζητήματα αναπηρίας, αλλά και την ενεργή συμμετοχή της στη διαμόρφωσή τους.

Επιπρόσθετα, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ασθενών (European Patients Forum) και εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας (ΟΚΕ) αλλά και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ).

Στο πλαίσιο των δράσεων της και με σκοπό να εδραιώσει μία άμεση και αποτελεσματική επικοινωνία και επαφή με τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) λειτουργεί την υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί» παρέχοντας καθημερινά πληροφορίες, ενημέρωση, υποστήριξη και ενδυνάμωση, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού εξατομικευμένης παρέμβασης από κοινού με τον κάθε ενδιαφερόμενο.

Η υπηρεσία παρέχει επίσης πληροφορίες σε κοινωνικές και άλλες δημόσιες υπηρεσίες, οργανώσεις του αναπηρικού κινήματος και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών τόσο για τα δικαιώματα και τις παροχές αναπηρίας όσο και για τη συμβολή του αναπηρικού κινήματος στη διαμόρφωση πολιτικών για την αναπηρία.

Ως εκ τούτου και βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες αλλά και του Ν. 4488/2017 που αφορά στην ενεργοποίηση του Μηχανισμού

Παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης και στη δημιουργία Σημείων Αναφοράς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) έχει αναλάβει την ανάπτυξη στενής συνεργασίας με τους Φορείς της Α/βάθμιας Αυτοδιοίκησης ώστε η υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί» να βρίσκεται κοντά στους πολίτες και όλα τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους. Η ανάπτυξη συνεργασίας με τα στελέχη των Δήμων της Περιφέρειας Αττικής, τα οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το σχεδιασμό πολιτικών και προγραμμάτων για την προστασία και προάσπιση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία αλλά και με τα στελέχη που τα υποστηρίζουν άμεσα, διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στην πρωτοβουλία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) μιας και από κοινού επιτυγχάνεται η ενημέρωση, η υποστήριξη και η κινητοποίηση των εν λόγω ατόμων ώστε να γίνουν οι ίδιοι πραγματικοί φορείς διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η παρούσα αναφορά πραγματοποιείται στο πλαίσιο αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου με θέμα: «Τα Δικαιώματα & οι Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους. Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων της Αττικής», το οποίο έλαβε χώρα την Τρίτη 3 Μαρτίου στο αμφιθέατρο του κτηρίου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Σκοπός του ερωτηματολογίου ήταν η ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων για όλες τις ενότητες του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου, με στόχο αφενός την ανάδειξη των αναγκών των Στελεχών που εργάζονται στα Κέντρα Κοινότητας και στις Κοινωνικές Υπηρεσίες και αφετέρου την ανάδειξη προτάσεων για τη συνολική βελτίωση του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου.

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε και απεστάλη στις εκατόν είκοσι έξι (126) ηλεκτρονικές διευθύνσεις που δήλωσαν οι εκατόν τριάντα πέντε (135) συμμετέχοντες, μέσω της εφαρμογής Google Form με διάρκεια υποβολής από τις 5.3.2020 έως τις 14.3.2020. Η συμπλήρωσή του καθώς και η υποβολή του ήταν ανώνυμη και προαιρετική. Επρόκειτο για ένα σύντομο ερωτηματολόγιο κυρίως με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, με χρόνο συμπλήρωσης τα δύο (2) λεπτά.

Εν μέσω της έναρξης της κατάστασης κρίσης (πανδημία κορονοϊού) την ίδια χρονική περίοδο με την αποστολή και συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αξιολόγησης, ανταποκρίθηκαν θετικά οι πενήντα τέσσερις (54) από τους εκατόν είκοσι έξι (126) αποδέκτες. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται αναλυτικά παρακάτω.

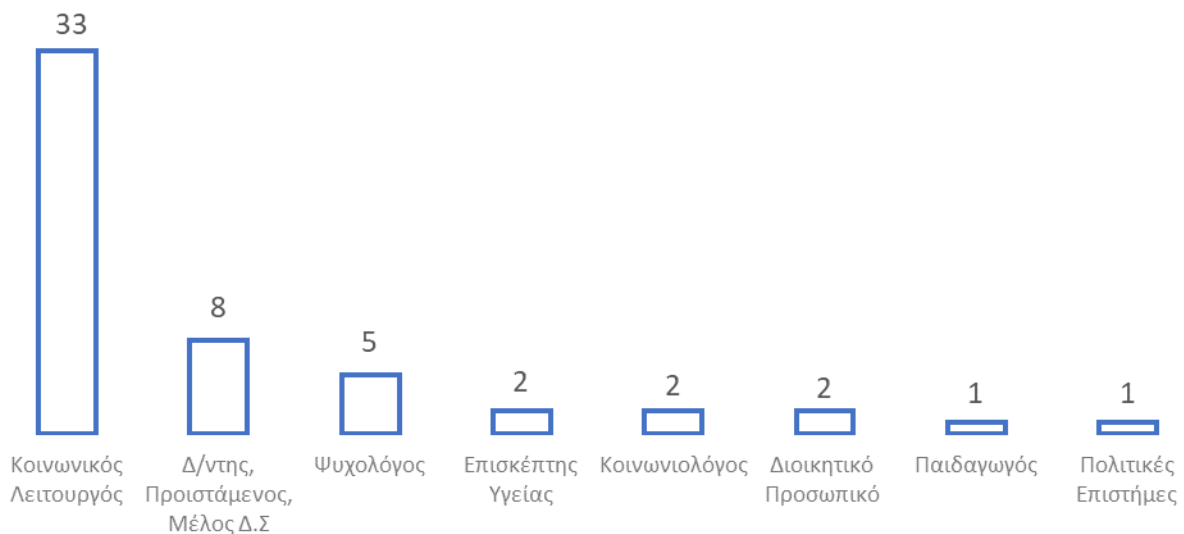
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από τα γενικά ερωτήματα του ερωτηματολογίου αξιολόγησης, τα οποία περιλαμβάνουν την ειδικότητα/ιδιότητα των συμμετεχόντων, την υπηρεσία/οργάνωση που ασκούν τα καθήκοντά τους συμπεριλαμβανομένης και της γεωγραφικής περιοχής της. Επίσης, αναφέρονται τα αποτελέσματα του τρόπου ενημέρωσης των συμμετεχόντων για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού σεμιναρίου, αλλά και τα αποτελέσματα για παρακολούθηση παρόμοιου σεμιναρίου στο παρελθόν. Παρουσιάζεται το ποσοστό ικανοποίησης των προσδοκιών των συμμετεχόντων, αλλά και η γενική αξιολόγηση του σεμιναρίου ως προς την οργάνωση και διεξαγωγή του.

3.1 Ειδικότητα/Ιδιότητα Συμμετεχόντων

Όπως παρουσιάζεται παρακάτω στο **γράφημα 1**, από το σύνολο των πενήντα τεσσάρων (54) συμμετεχόντων οι τριάντα τρεις (33) δηλώνουν την ειδικότητα του Κοινωνικού Λειτουργού, οι 8 ήταν Δ/ντες, Προϊστάμενοι Υπηρεσιών και Στελέχη του Δημοτικού Συμβουλίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου άλλων Οργανώσεων και Οργανισμών. Οι πέντε (5) από τους συμμετέχοντες δηλώνουν την ειδικότητα του Ψυχολόγου, δύο (2) του Επισκέπτη Υγείας, δύο (2) του Κοινωνιολόγου και ακόμα δύο (2) συμμετέχοντες δηλώνουν την ειδικότητα του Διοικητικού Προσωπικού. Στο ερωτηματολόγιο απάντησε επίσης ένας (1) συμμετέχοντας με την ειδικότητα του Παιδαγωγού και ένας (1) με ειδικότητα στις πολιτικές επιστήμες.

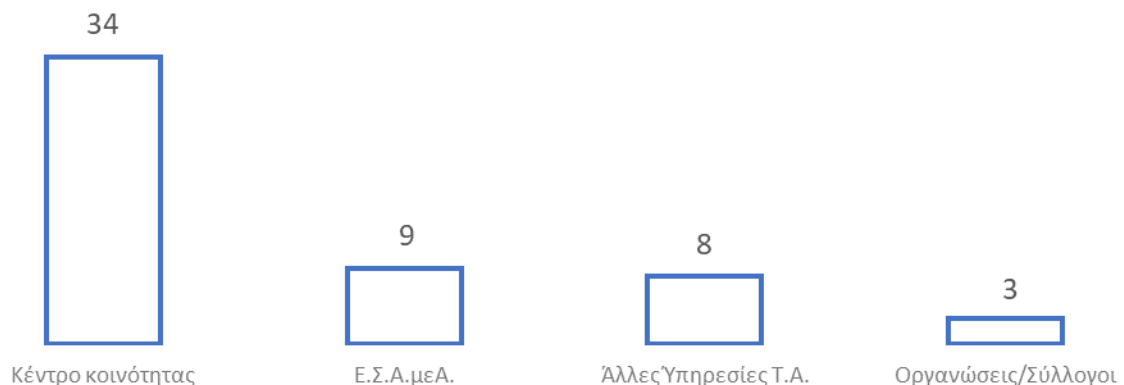
Γράφημα 1. Ειδικότητες/Ιδιότητες Συμμετεχόντων

3.2 Προσδιορισμός Υπηρεσίας/Οργάνωσης Συμμετεχόντων

Στο **γράφημα 2** παρουσιάζονται οι Υπηρεσίες και Οργανώσεις των Συμμετεχόντων. Οι τριάντα τα τέσσερις (34) από τους πενήντα τέσσερις (54) συμμετέχοντες είναι εργαζόμενοι σε Κέντρα Κοινότητας, οι εννέα (9) εργάζονται στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) και επιπλέον οκτώ (8) σε άλλες υπηρεσίες/δ/νσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (κοινωνικό παντοπωλείο, δ/νση κοινωνικής προστασίας, δ/νση παιδείας, πρόνοιας κ.α.). Τέλος, άλλοι τρεις (3) συμμετέχοντες δηλώνουν άλλες Οργανώσεις και Συλλόγους.

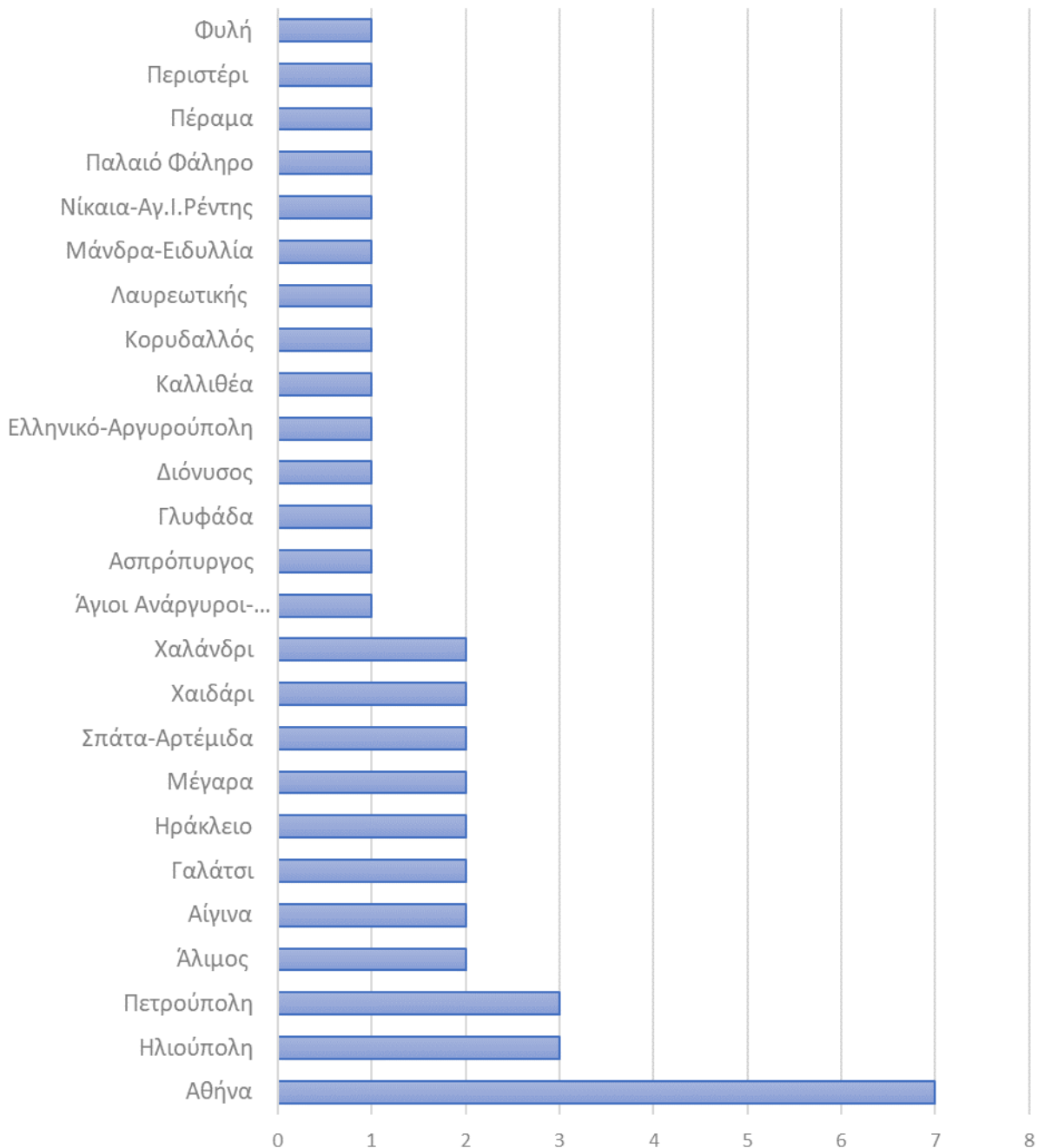
Γράφημα 2. Υπηρεσία/Οργάνωση Συμμετεχόντων

3.3 Γεωγραφική Περιοχή Υπηρεσίας

Από τους πενήντα τέσσερις (54) συμμετέχοντες απάντησαν οι σαράντα τρεις (43). Στο **γράφημα 3** παρουσιάζονται αναλυτικά οι συμμετοχές ανά Δήμο. Οι περισσότερες συμμετοχές παρατηρούνται από Υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων με επτά (7) συμμετοχές, ενώ οι αμέσως επόμενες σε συμμετοχές Υπηρεσίες είναι από τους Δήμους Ηλιούπολης και Πετρούπολης, με τρεις (3) συμμετοχές έκαστος. Στη συνέχεια, οι Υπηρεσίες με δύο (2) συμμετοχές αφορούν στους Δήμους: Αλίμου, Αίγινας, Γαλασίου, Ηράκλειου, Μεγαρέων, Σπάτων-Αρτέμιδας, Χαϊδαρίου, Χαλανδρίου. Τέλος, από μία (1) συμμετοχή καταγράφεται από Υπηρεσία των Δήμων: Άγιων Ανάργυρων-Καματερού, Ασπρόπυργου, Γλυφάδας, Διόνυσου, Ελληνικού-Αργυρούπολης, Καλλιθέας, Κορυδαλλού, Λαυρεωτικής, Μάνδρας-Ειδυλλίας, Νίκαιας-Αγ.Ι.Ρέντη, Παλαιού Φάληρου, Περάματος, Περιστερίου και Φυλής.

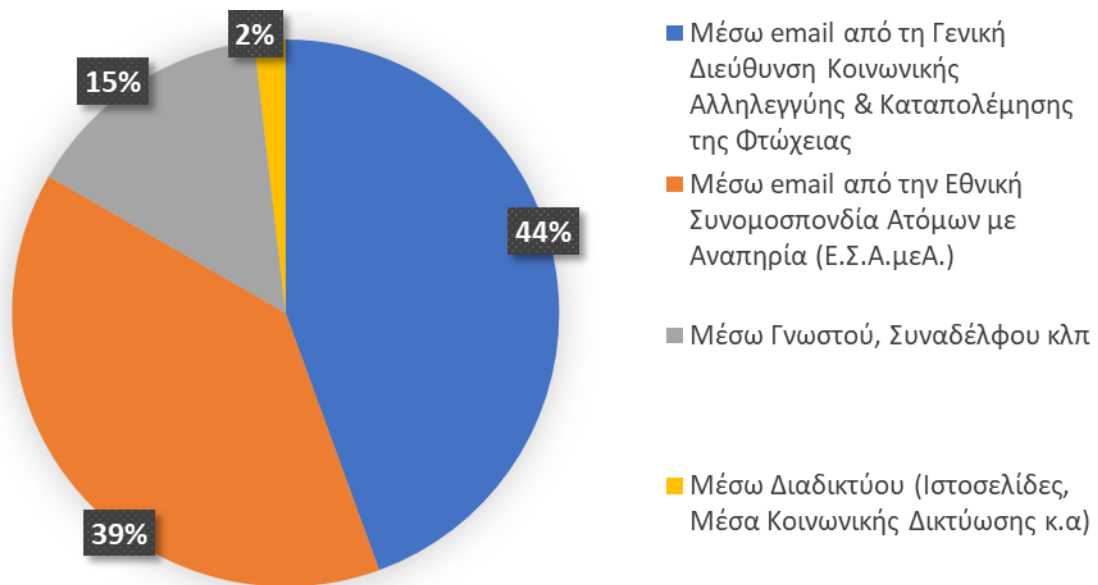
Γράφημα 3. Γεωγραφική Περιοχή

3.4 Μέσο ενημέρωσης για την υλοποίηση του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου

Όπως παρουσιάζεται στο **γράφημα 4**, από τις πενήντα τέσσερις (54) απαντήσεις, το 44% των συμμετεχόντων (24 συμμετέχοντες) δήλωσε ότι ενημερώθηκε μέσω email από τη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, ενώ το 39% (21 συμμετέχοντες) μέσω email από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.). Το 15% (8 συμμετέχοντες) των συμμετεχόντων ενημερώθηκε μέσω συναδέλφου, γνωστού κλπ. ενώ το 2% (1 συμμετέχοντας) μέσω διαδικτύου.

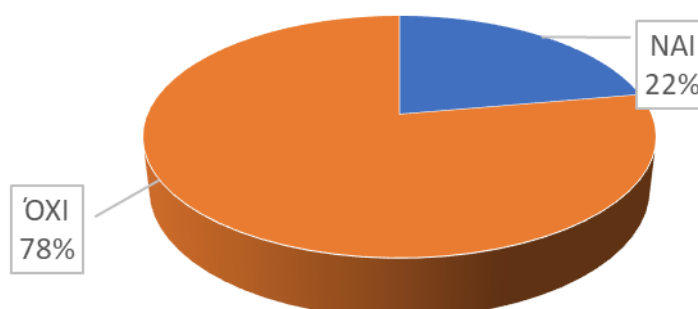
Γράφημα 4. Μέσο Ενημέρωσης Συμμετεχόντων

3.5 Παρακολούθηση παρόμοιου Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου σχετικά με τα Δικαιώματα & τις Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους

Όπως παρουσιάζεται στο **γράφημα 5**, από τις πενήντα τέσσερις (54) απαντήσεις, το 78% των συμμετεχόντων (42 συμμετέχοντες) δήλωσε ότι δεν είχε παρακολουθήσει στο παρελθόν παρόμοιο εκπαιδευτικό σεμινάριο, ενώ το 22% (12 συμμετέχοντες) απάντησε θετικά. Από το 22% που απάντησε θετικά, οι επτά (7) απαντήσεις αφορούσαν σε εκπαιδευτικό σεμινάριο μέσω του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), η μία (1) εκπαιδευτικό σεμινάριο μέσω του Κέντρου Κοινότητας, ενώ τέσσερις (4) επιπλέον απαντήσεις δεν προσδιόριζαν το φορέα υλοποίησης του εκπαιδευτικού σεμιναρίου.

Γράφημα 5. Παρόμοιο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο

3.6 Προσδοκίες Συμμετεχόντων για το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο

Από τις πενήντα τέσσερις (54) απαντήσεις, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά και στο **γράφημα 6**, το 81,5% των συμμετεχόντων (44 συμμετέχοντες) δήλωσε ότι το εκπαιδευτικό σεμινάριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες του, ενώ το 18,5% (10 συμμετέχοντες) δήλωσε ότι δεν ανταποκρίθηκε.

3.7 Γενική αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά στο **γράφημα 7**, οι σαράντα (40) συμμετέχοντες αξιολόγησαν το «χώρο διεξαγωγής» **πολύ ικανοποιητικό**, οι δεκατρείς (13) **ικανοποιητικό** και ένας (1) **μέτριο**.

Σχετικά με την «οργάνωση» του εκπαιδευτικού σεμιναρίου οι είκοσι εννιά (29) συμμετέχοντες απάντησαν **πολύ ικανοποιητικό**, οι είκοσι δύο (22) **ικανοποιητικό** και οι τρεις (3) **μέτριο**.

Η «διάρκεια» του εκπαιδευτικού σεμιναρίου αξιολογήθηκε ως **πολύ ικανοποιητική** από τους είκοσι τρεις (23) συμμετέχοντες, ως **ικανοποιητική** από τους είκοσι οκτώ (28), **μέτρια** και **λίγο ικανοποιητική** από έναν (1) συμμετέχοντα αντίστοιχα.

Το «περιεχόμενο» του εκπαιδευτικού σεμιναρίου αξιολογήθηκε ως **πολύ ικανοποιητικό** από τους δεκαεννέα (19) συμμετέχοντες, **ικανοποιητικό** από τους είκοσι (20), **μέτριο** από τους οκτώ (8), **λίγο ικανοποιητικό** από τους έξι (6) και **καθόλου ικανοποιητικό** από τον έναν (1).

Σχετικά με τη «χρησιμότητα», οι είκοσι ένας (21) συμμετέχοντες απάντησαν **πολύ ικανοποιητικό**, οι δεκαοκτώ (18) **ικανοποιητικό**, οι οκτώ (8) **μέτριο**, οι τέσσερις (4) **λίγο ικανοποιητικό** και οι τρεις (3) **καθόλου ικανοποιητικό**.

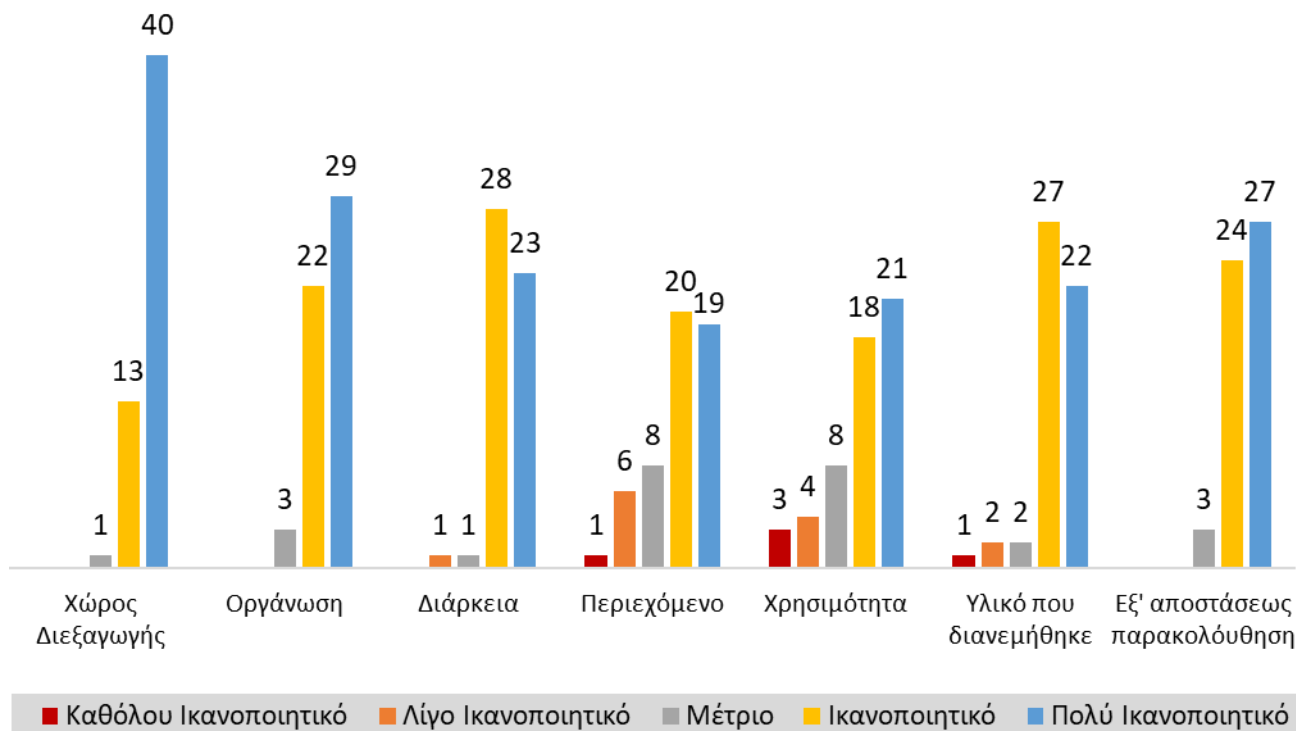
Το «υλικό που διανεμήθηκε» αξιολογήθηκε ως **πολύ ικανοποιητικό** από τους από τους είκοσι δύο (22) συμμετέχοντες και ως **ικανοποιητικό** από τους είκοσι επτά (27) συμμετέχοντες.

Μέτριο και **λίγο ικανοποιητικό** αξιολογήθηκε το υλικό από δύο (2) συμμετέχοντες αντίστοιχα και **καθόλου ικανοποιητικό** από έναν (1) συμμετέχοντα.

Τέλος, η εξ' αποστάσεως παρακολούθηση (ζωντανή μετάδοση, ερωτήσεις μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης), αξιολογήθηκε ως **πολύ ικανοποιητική** από τους είκοσι επτά (27) συμμετέχοντες, ως **ικανοποιητική** από τους είκοσι τέσσερις (24) και ως **μέτρια** από τους τρεις (3) συμμετέχοντες.

Γράφημα 7. Γενική Αξιολόγηση

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

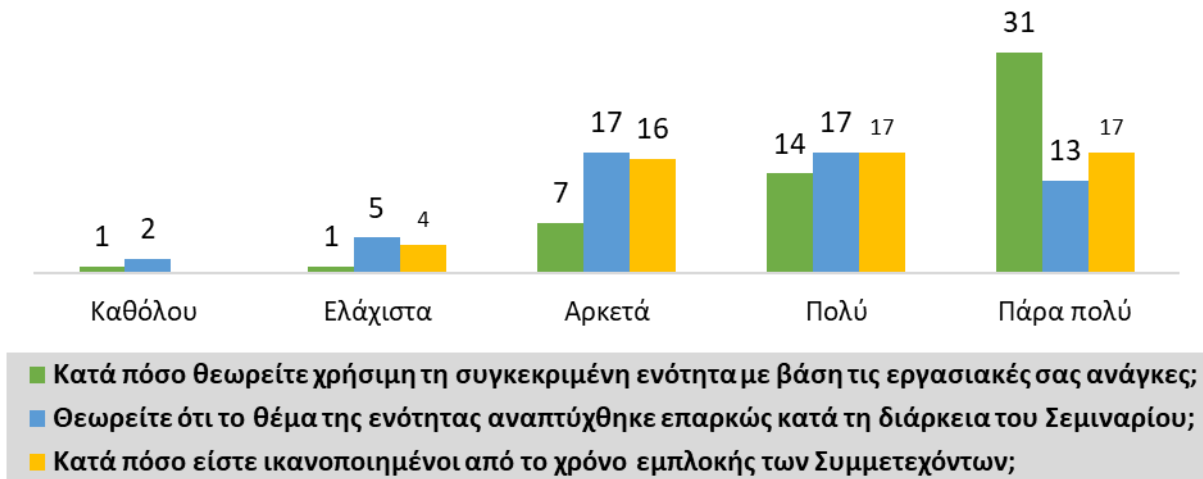
Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα (συμπεριλαμβανομένων των γραφημάτων) από τα ειδικά ερωτήματα του ερωτηματολογίου, τα οποία αφορούν στην αξιολόγηση ως προς χρησιμότητα, το περιεχόμενο και το χρόνο εμπλοκής των συμμετεχόντων για κάθε ενότητα του προγράμματος. Επίσης, παρουσιάζονται τα ποσοστά καταλληλότητας σε σχέση με τη χρονική περίοδο υλοποίησης και καταγράφεται η επιθυμία των συμμετεχόντων για μελλοντική επανάληψη εκπαιδευτικού σεμιναρίου. Τέλος, αναφέρονται τα αποτελέσματα της χρησιμότητας των γνώσεων/πληροφοριών του σεμιναρίου σε σχέση με το εργασιακό αντικείμενο των συμμετεχόντων.

4.1 Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, οι τριάντα ένας (31) συμμετέχοντες στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;» απάντησαν **πάρα πολύ**, οι δεκατέσσερις (14) **πολύ**, οι επτά (7) **αρκετά**, ένας (1) **ελάχιστα** και ακόμα ένας (1) **καθόλου**.

Στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;», δεκατρείς (13) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ** και δεκαεπτά (17) **πολύ**. Επίσης, δεκαεπτά (17) συμμετέχοντες απάντησαν **αρκετά**, πέντε (5) **ελάχιστα** και δύο (2) **καθόλου**. Τέλος, σχετικά με το ερώτημα «Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;», δεκαεπτά (17) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ** και **πολύ** αντίστοιχα, δεκαέξι (16) **αρκετά** και τέσσερις (4) **ελάχιστα**.

Γράφημα 8. Ο ρόλος των Κέντρων Κοινότητας

Σύμφωνα με τα σχόλια των συμμετεχόντων για την ενότητα «Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων», τα κύρια σημεία που προκύπτουν αφορούν στη βελτίωση των παρουσιάσεων σε παρόμοια εκπαιδευτικά σεμινάρια, δίνοντας έμφαση περισσότερο σε πρακτικά ζητήματα και λιγότερο στη θεωρητική προσέγγιση. Επίσης, προτείνεται η παρουσίαση συγκεκριμένων περιπτώσεων/προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συχνά τα στελέχη των Κέντρων Κοινότητας σε σχέση με τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους. Τέλος, προτείνεται η εξατομικευμένη αναφορά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.

4.2 Υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί», Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

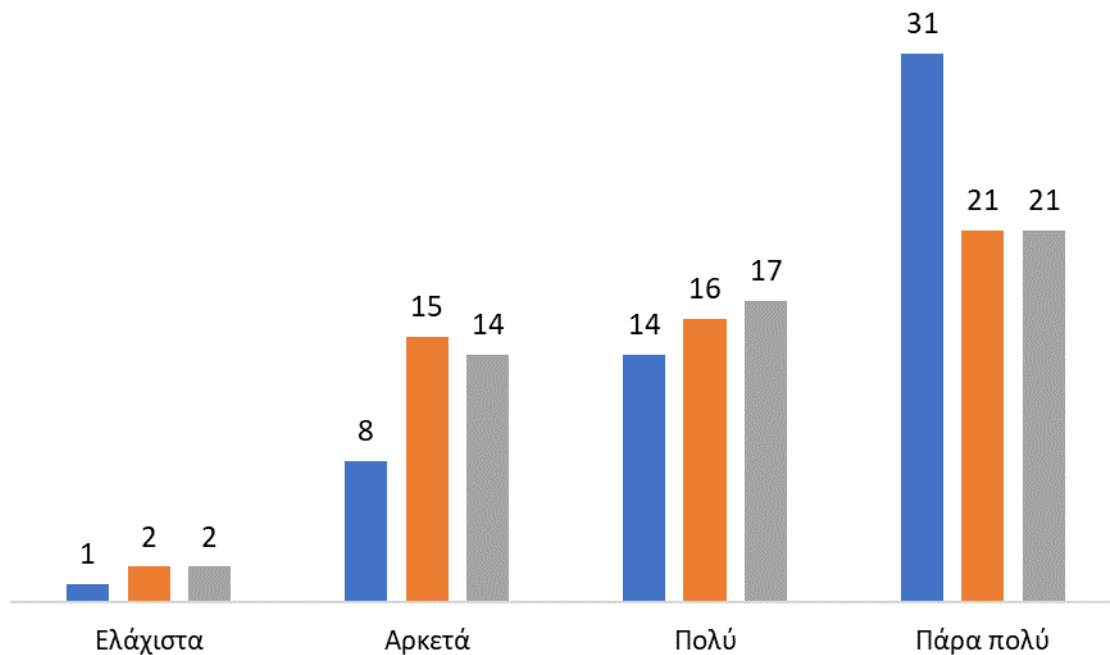
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, οι τριάντα ένας (31) συμμετέχοντες στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;» απάντησαν **πάρα πολύ**, οι δεκατέσσερις (14) απάντησαν **πολύ**, οι οκτώ (8) θεωρούν **αρκετά** χρήσιμη την ενότητα ενώ ένας (1) ελάχιστα.

Στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;», είκοσι ένας (21) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ**, δεκαέξι (16) **πολύ**, δεκαπέντε (15) **αρκετά** ενώ δύο (2) απάντησαν **ελάχιστα**.

Στην τελευταία ερώτηση σχετικά με το «Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;», είκοσι ένας (21) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ**, δεκαεπτά (17) **πολύ**, δεκατέσσερις (14) **αρκετά** ενώ δύο (2) **ελάχιστα**.

Από τα σχόλια των συμμετεχόντων για την ενότητα «Υπηρεσία “Διεκδικούμε Μαζί”, Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)» προκύπτουν κυρίως οι προτάσεις των συμμετεχόντων για έναρξη συνεργασίας με τους Δήμους της Περιφέρειας Αττικής που είναι σε αναμονή και συνέχιση της ήδη εδραιωμένης συνεργασίας.

Γράφημα 9. Υπηρεσία «Διεδικούμε Μαζί», Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

- Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;
- Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;
- Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;

4.3 Ο Ρόλος του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

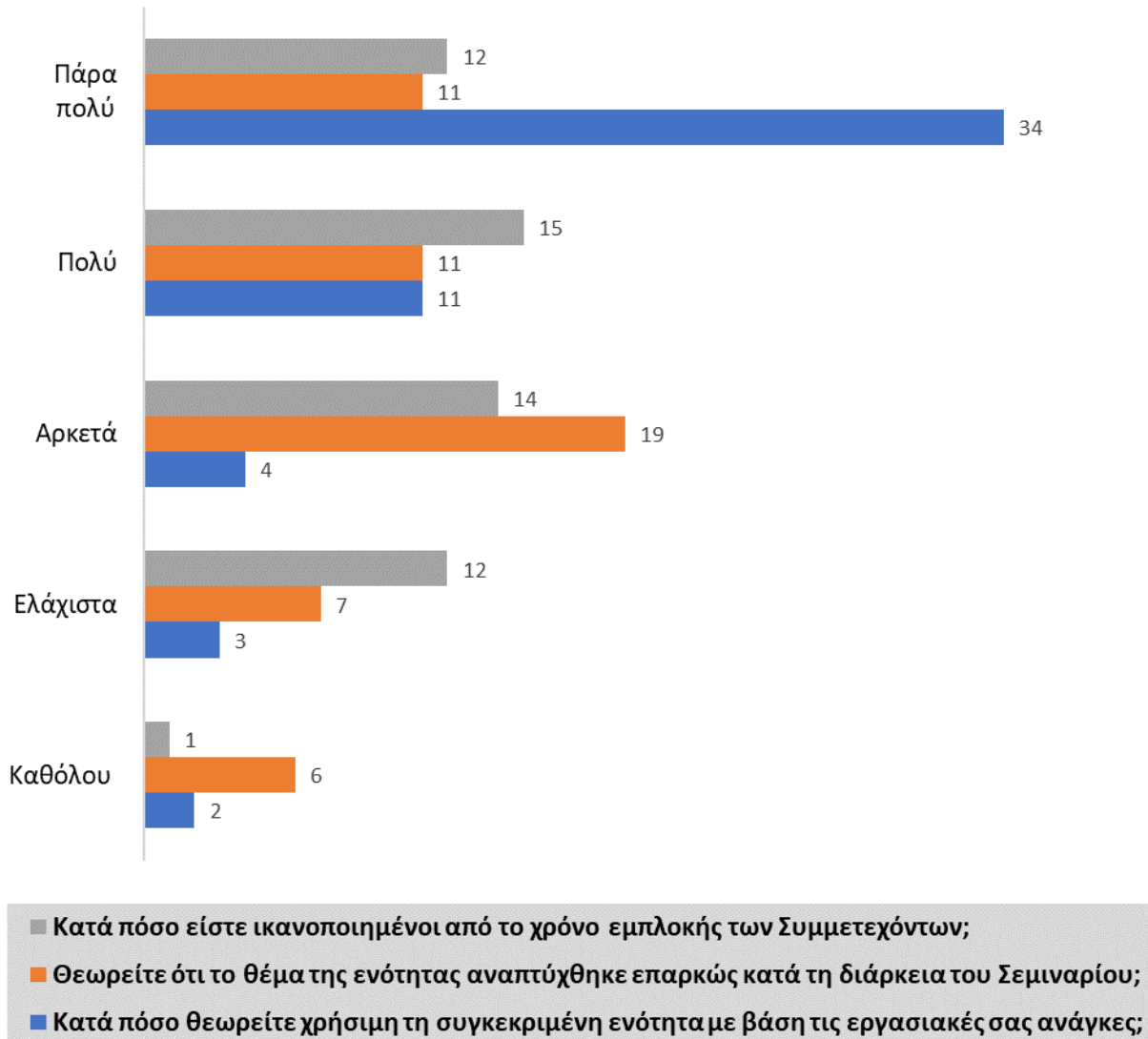
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, οι τριάντα τέσσερις (34) συμμετέχοντες στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;», απάντησαν **πάρα πολύ**, οι έντεκα (11) **πολύ**, οι τέσσερις (4) **αρκετά**, οι τρεις (3) **ελάχιστα** ενώ οι δύο (2) δεν την θεωρούν **καθόλου** χρήσιμη.

Στην ερώτηση αν «Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;», έντεκα (11) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ**, και **πολύ** αντίστοιχα ενώ δεκαεννέα (19) **αρκετά**. Επτά (7) από τους συμμετέχοντες απάντησαν **ελάχιστα** ενώ έξι (6) **καθόλου**.

Στην ερώτηση «Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;», οι δώδεκα (12) συμμετέχοντες απάντησαν **πάρα πολύ** ενώ οι δεκαπέντε (15) **πολύ**. **Αρκετά** απάντησαν οι δεκατέσσερις (14), **ελάχιστα** οι δώδεκα (12) συμμετέχοντες, ενώ ένας (1) απάντησε **καθόλου**.

Σύμφωνα με τα σχόλια των συμμετεχόντων για την ενότητα «Ο Ρόλος του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)», προτείνεται η καλύτερη προετοιμασία των ομιλητών και η μεγαλύτερη αντιπροσώπευση του Οργανισμού, προκειμένου να παρουσιαστούν επιπλέον ενότητες που αφορούν στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, στο επίδομα στέγασης και το επίδομα ανασφάλιστου υπερήλικα.

Γράφημα 10. Ο Ρόλος του ΟΠΕΚΑ

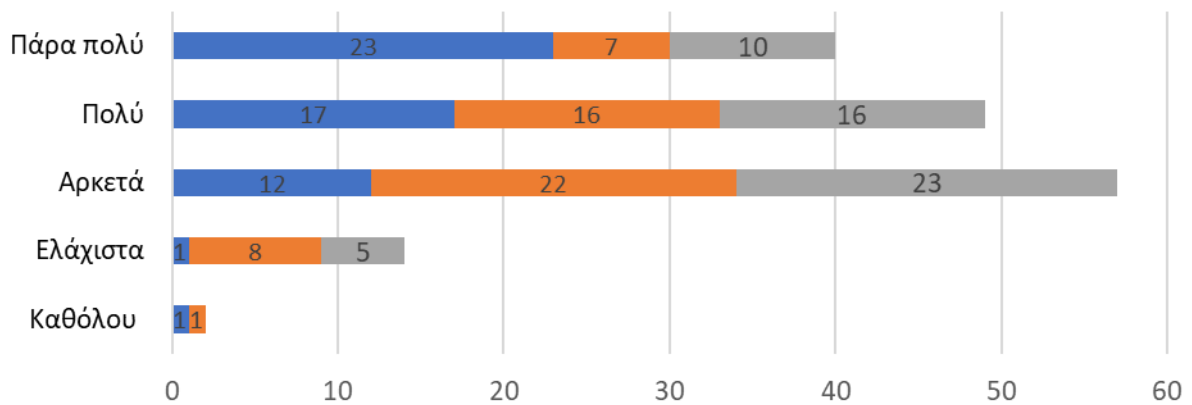
4.4 Ο Ρόλος του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, οι είκοσι τρεις (23) συμμετέχοντες στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;» αναφέρουν **πάρα πολύ**, ενώ οι δεκαεπτά (17) **πολύ**. Επιπλέον, δώδεκα (12) συμμετέχοντες τη θεωρούν **αρκετά** χρήσιμη, ενώ **ελάχιστα** και **καθόλου** χρήσιμη θεωρείται από έναν (1) συμμετέχοντα αντίστοιχα.

Στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;», οι επτά (7) συμμετέχοντες αναφέρουν **πάρα πολύ** ενώ οι δεκαέξι (16) αναφέρουν ότι η ενότητα αναπτύχθηκε **πολύ**. **Αρκετά** αναφέρουν οι είκοσι δύο (22) συμμετέχοντες, **ελάχιστα** οι οκτώ (8) και **καθόλου** ένας (1) εκ των συμμετεχόντων.

Τέλος, σχετικά με την ερώτηση «Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;» οι δέκα (10) συμμετέχοντες αναφέρουν ότι είναι **πάρα πολύ** ικανοποιημένοι, οι δεκαέξι (16) **πολύ**, οι είκοσι τρεις (23) **αρκετά** και οι πέντε (5) **ελάχιστα**.

Γράφημα 11. Ο ρόλος του Ε.Φ.Κ.Α.

■ Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;
 ■ Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;
 ■ Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;

Σχετικά με «Το Ρόλο του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)» οι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι η ενότητα παρουσιάστηκε επαρκώς και καλύφθηκε το μεγαλύτερο μέρος των ερωτήσεων. Επιπρόσθετα, προτείνεται περισσότερος χρόνος για τη συγκεκριμένη ενότητα προκειμένου να γίνει εκτενέστερη αναφορά σε ζητήματα του πεδίου αναφοράς του ΕΦΚΑ.

4.5 Ο Ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των πενήντα τεσσάρων (54) ερωτηματολογίων, στην ερώτηση «Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;», οι δώδεκα (12) συμμετέχοντες αναφέρουν **πάρα πολύ**, οι δεκατέσσερις (14) **πολύ**, ενώ οι δεκαπέντε (15) **αρκετά**. **Ελάχιστα** αναφέρουν δέκα (10) συμμετέχοντες και **καθόλου** χρήσιμη αναφέρουν οι τρεις (3).

Γράφημα 12. Ο ρόλος του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

■ Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;
 ■ Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;
 ■ Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;

Στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;», οι τέσσερις (4) συμμετέχοντες απαντούν **πάρα πολύ** και οι εννέα (9) **πολύ**. Δεκατρείς (13) απαντούν **αρκετά**, ενώ η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, είκοσι δύο (22) άτομα, απαντούν **ελάχιστα** και έξι (6) **καθόλου**.

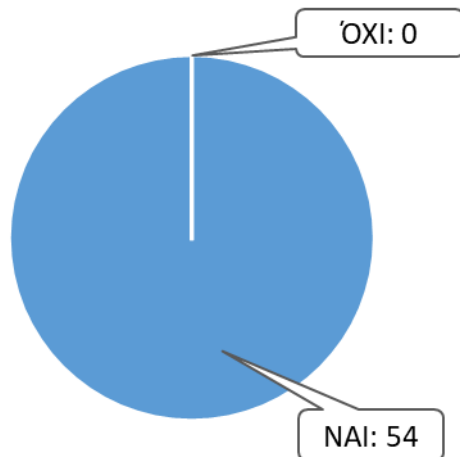
Στην τελευταία ερώτηση σχετικά με το «Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;», οι πέντε (5) συμμετέχοντες αναφέρουν **πάρα πολύ**, οι εννέα (9) **πολύ** και οι δεκαπέντε (15) **αρκετά**. **Ελάχιστα** ικανοποιημένοι είναι οι δεκαεννέα (19) συμμετέχοντες και **καθόλου** οι έξι.

Σύμφωνα με τα σχόλια των συμμετεχόντων για την ενότητα «Ο Ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)», προτείνεται κυρίως η περαιτέρω ανάπτυξη της θεματολογίας του προγράμματος που αφορούσε στον Κανονισμό Παροχών Υγείας.

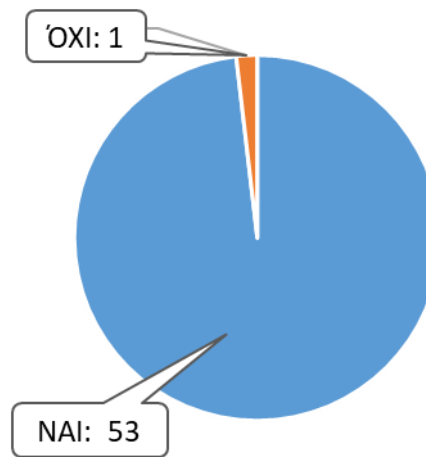
4.6 Καταλληλότητα σε σχέση με τη χρονική περίοδο υλοποίησης και επανάληψη Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων

Οι πενήντα τέσσερις (54) συμμετέχοντες απάντησαν θετικά σε σχέση με την καταλληλότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης και οι πενήντα τρεις (53) υποστήριξαν θετικά την επανάληψη εκπαιδευτικών σεμιναρίων με παρόμοιο περιεχόμενο.

Γράφημα 13. Χρονική Περίοδος Υλοποίησης

Γράφημα 14. Επανάληψη Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων

4.7 Χρησιμότητα γνώσεων/πληροφοριών του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου στο εργασιακό περιβάλλον

Όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στο **γράφημα 15**, οι είκοσι πέντε (25) από τους πενήντα τέσσερις (54) συμμετέχοντες απαντούν ότι θα τους είναι **πάρα πολύ** χρήσιμες, στο εργασιακό τους περιβάλλον, οι πληροφορίες/γνώσεις που αποκόμισαν από το εκπαιδευτικό σεμινάριο, οι δεκατέσσερις (14) **πολύ** χρήσιμες, ενώ οι δέκα (10) **αρκετά**. Τέσσερις (4) συμμετέχοντες απαντούν **ελάχιστα** και ένας (1) **καθόλου**.

Γράφημα 15. Χρησιμότητα Γνώσεων

5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ - ΓΕΝΙΚΑ/ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ποιοτικά αποτελέσματα του ερωτηματολογίου αξιολόγησης, ύστερα από την ομαδοποίησή τους, τα οποία αφορούν στους τρόπους ενίσχυσης της συνεργασίας των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων της Περιφέρειας Αττικής με την Ε.Σ.Α.μεΑ., αλλά και επιπρόσθετα γενικά σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις.

5.1 Ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ των Κέντρων Κοινότητας & Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων με την Ε.Σ.Α.μεΑ.

Από την ομαδοποίηση των σχολίων των συμμετεχόντων στη συγκεκριμένη ενότητα προκύπτουν τα εξής:

- ✓ Άμεση έναρξη συνεργασίας της υπηρεσίας «Διεκδικούμε Μαζί» με τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής στα οποία δεν έχει ξεκινήσει η παρουσία των στελεχών της Ε.Σ.Α.μεΑ., προκειμένου να καλυφθεί το κενό των υποστηρικτικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους.
- ✓ Σταθερή συνεργασία και μόνιμη παρουσία των στελεχών της υπηρεσίας «Διεκδικούμε Μαζί» σε όλα τα Κέντρα Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής.
- ✓ Επέκταση σταθερής συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), τα Κέντρα Υγείας, αλλά και με άλλες υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- ✓ Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των στελεχών όλων των υπηρεσιών εντός των γεωγραφικών ορίων κάθε Δήμου, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.
- ✓ Διοργάνωση ημερίδων σε σχέση με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, σε τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να επικαιροποιούν τις γνώσεις τους οι υπάλληλοι των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- ✓ Ενημερωτικές συναντήσεις με τα στελέχη των κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης για το ρόλο της Ε.Σ.Α.μεΑ. αλλά για την υπηρεσία «Διεκδικούμε Μαζί».
- ✓ Διαρκής επικοινωνία των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών με τα στελέχη της υπηρεσίας της Ε.Σ.Α.μεΑ. «Διεκδικούμε Μαζί».
- ✓ Αμφίδρομο δίκτυο παραπομπών.
- ✓ Συν-διοργάνωση εκδηλώσεων/ ημερίδων/ δράσεων.

5.2 Επιπρόσθετα σχόλια, παρατηρήσεις, προτάσεις

Οι συμμετέχοντες παρέθεσαν επιπλέον σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις για το σύνολο του εκπαιδευτικού σεμιναρίου. Κατόπιν ομαδοποίησης παρουσιάζονται ως εξής:

- ✓ Πολύ καλός συντονισμός και οργάνωση.
- ✓ Δομημένο πρόγραμμα με έμφαση στην ενεργητική συμμετοχή των συμμετεχόντων.
- ✓ Αποκόμιση νέας γνώσης από τα στελέχη των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- ✓ Οργάνωση επιπλέον εκπαιδευτικών σεμιναρίων με αντίστοιχες θεματικές και περισσότερο χρόνο στην ανάπτυξή τους.
- ✓ Οργάνωση επιπλέον εξατομικευμένων εκπαιδευτικών σεμιναρίων με θεματικές ενότητες: τα δικαιώματα ατόμων με αναπηρία χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, παροχές

ανάλογα με το ποσοστό και την κατηγορία αναπηρίας, επιδόματα, διαδικασία πιστοποίησης της αναπηρίας.

- ✓ Μεγαλύτερη αντιπροσώπευση των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, σε επόμενα εκπαιδευτικά σεμινάρια.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνολικά τα συμπεράσματα που προκύπτουν κατόπιν τις συλλογής και ανάλυσης των ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης και παρατίθενται οι προτάσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ., βάσει των κενών και αναγκών που παρατηρήθηκαν, με σκοπό τη μελλοντική αξιοποίησή τους.

6.1 Συμπεράσματα

Στο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα: «Τα Δικαιώματα & οι Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους. Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων της Αττικής» συμμετείχαν συνολικά εκατόν τριάντα πέντε (135) συμμετέχοντες, ενώ το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης εστάλη στις εκατόν είκοσι έξι (126) δηλωμένες ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Εν μέσω της έναρξης της κατάστασης κρίσης (πανδημία κορονοϊού) την ίδια χρονική περίοδο με την αποστολή και συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αξιολόγησης, ανταποκρίθηκαν θετικά οι πενήντα τέσσερις (54) αποδέκτες.

Στην πλειοψηφία τους τα στελέχη δηλώνουν την ειδικότητα του Κοινωνικού Λειτουργού και εργάζονται στα Κέντρα Κοινότητας, ενώ δεν λείπουν και οι συμμετοχές στελεχών άλλων ειδικοτήτων/ιδιοτήτων όπως: Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι, Επισκέπτες Υγείας, Διοικητικό Προσωπικό, Εκπρόσωποι Δημοτικού/Διοικητικού Συμβουλίου, Προϊστάμενοι Τμημάτων, Δ/ντες Υπηρεσιών κ.α. Επιπροσθέτως, οι συμμετέχοντες δηλώνουν ότι εργάζονται σε άλλες υπηρεσίες/προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως: κοινωνικό παντοπωλείο, δ/ση κοινωνικής προστασίας, δ/ση παιδείας, αλλά και σε άλλες Οργανώσεις του Αναπηρικού Κινήματος. Από το εύρος των ειδικοτήτων/ιδιοτήτων, αλλά και το εύρος των υπηρεσιών των συμμετεχόντων, διαφαίνεται, αφενός το ενδιαφέρον των στελεχών που υποστηρίζουν άμεσα και έμμεσα τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους για επικαιροποίηση των γνώσεών τους, και αφετέρου η ανάγκη απόκτησης νέων γνώσεων των στελεχών με διαφορετικό αντικείμενο εργασίας και δράσης, που αφορά στα δικαιώματα αλλά και στην υποστήριξη και ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.

Οι συμμετέχοντες δηλώνουν ως υπηρεσία εργασίας είκοσι πέντε (25) διαφορετικούς Δήμους της Περιφέρειας Αττικής. Χαρακτηριστικό των αποτελεσμάτων της γεωγραφικής περιοχής είναι η αυξημένη συμμετοχή των στελεχών από υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και του Δήμου Πετρούπολης, αλλά και η γενικότερη συμμετοχή στελεχών από Δήμους στους οποίους δεν έχει ξεκινήσει ακόμα η συνεργασία με την υπηρεσία της Ε.Σ.Α.μεΑ. «Διεκδικούμε Μαζί».

Το 78% των συμμετεχόντων (42 συμμετέχοντες) της αξιολόγησης δεν είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν παρόμοιο σεμινάριο σχετικά με τα δικαιώματα & τις κοινωνικές παροχές για τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, ενώ το 22% (12 συμμετέχοντες) που απάντησε θετικά αναφέρθηκε στην πλειοψηφία, σε εκπαιδευτικό σεμινάριο μέσω του Οργανισμού

Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ). Βάσει των αποτελεσμάτων αναδεικνύεται ένα μεγάλο κενό στην παροχή πληροφοριών και γνώσεων μέσω εκπαιδευτικών σεμιναρίων, αναφορικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, με άμεσους αποδέκτες τους επαγγελματίες που τα υποστηρίζουν, αλλά και έμμεσους τα ίδια τα άτομα. Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι η ανάγκη για συνεχιζόμενη, εξατομικευμένη επιμόρφωση των στελεχών σε θέματα σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεων και των οικογενειών τους, επιβεβαιώνεται από το 81,5% (44 συμμετέχοντες) των συμμετεχόντων, οι οποίοι αναφέρουν ότι το εν λόγω σεμινάριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους και στο σύνολό τους θα επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν επιπλέον σεμινάρια με εξατομικευμένο περιεχόμενο.

Σχετικά με τη γενικότερη αξιολόγηση του σεμιναρίου αναφορικά με το χώρο διεξαγωγής, την οργάνωση, το περιεχόμενο, τη χρησιμότητα και το υλικό που διανεμήθηκε, οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους δηλώνουν **πολύ ικανοποιημένοι** και **ικανοποιημένοι**.

Η εξ αποστάσεως παρακολούθηση η οποία περιλάμβανε τη ζωντανή μετάδοση και έδινε τη δυνατότητα ερωτήσεων του κοινού στους εισηγητές, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με στόχο την ενεργό συμμετοχή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο από οποιονδήποτε, ο οποίος δεν είχε τη δυνατότητα να το παρακολουθήσει δια ζώσης, χαρακτηρίζεται, επίσης, **πολύ ικανοποιητική** και **ικανοποιητική** από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων.

Σχετικά με την ενότητα «**Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων**», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί **πάρα πολύ** χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές τους ανάγκες, ενώ για το αν το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς, απαντούν **πολύ** και **αρκετά**. Οι συμμετέχοντες τονίζουν την αναγκαιότητα κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων να δίνεται έμφαση περισσότερο σε πρακτικά ζητήματα επίλυσης/αντιμετώπισης περιπτώσεων/προβλημάτων και λιγότερο στη θεωρητική προσέγγιση του ρόλου των κέντρων κοινότητας.

Σχετικά με την ενότητα «**Ο Ρόλος του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)**», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί **πάρα πολύ** χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές τους ανάγκες, ενώ για το ερώτημα αν αναπτύχθηκε επαρκώς το θέμα της ενότητας, η πλειοψηφία αναφέρει **αρκετά**. Οι συμμετέχοντες τονίζουν τη σπουδαιότητα της καλύτερης προετοιμασίας των ομιλητών, αλλά και της παρουσίας περισσότερων στελεχών του Οργανισμού.

Σχετικά με την ενότητα «**Ο Ρόλος του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ)**», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί **πάρα πολύ** χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές τους ανάγκες, ενώ για το ερώτημα αν αναπτύχθηκε επαρκώς το θέμα της ενότητας, η πλειοψηφία αναφέρει **αρκετά**. Επίσης, οι συμμετέχοντες τονίζουν τη σπουδαιότητα της συγκεκριμένης ενότητας αλλά και την πλήρη ανταπόκριση του ομιλητή στις ερωτήσεις.

Σχετικά με την ενότητα «**Ο Ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)**», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί **αρκετά** χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές τους ανάγκες, ενώ για το ερώτημα αν αναπτύχθηκε επαρκώς το θέμα της ενότητας, η πλειοψηφία αναφέρει **ελάχιστα**. Επίσης, οι συμμετέχοντες τονίζουν τη σπουδαιότητα της περαιτέρω ανάπτυξης του θέματος που αφορούσε στον Κανονισμό Παροχών Υγείας.

Κλείνοντας, σύμφωνα με την ενότητα «Υπηρεσία “Διεκδικούμε Μαζί”, Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)», η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί **πάρα πολύ** χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές τους ανάγκες, ενώ για το ερώτημα αν αναπτύχθηκε επαρκώς το θέμα της ενότητας, η πλειοψηφία αναφέρει επίσης **πάρα πολύ**. Επίσης, οι συμμετέχοντες τονίζουν τη σπουδαιότητα της έναρξης συνεργασίας της υπηρεσίας «Διεκδικούμε Μαζί» της Ε.Σ.Α.μεΑ., στους Δήμους που παραμένουν σε αναμονή, αλλά και τη συνέχιση της ήδη εδραιωμένης συνεργασίας.

6.2 Προτάσεις

Η Ε.Σ.Α.μεΑ., λαμβάνοντας υπόψη όλα τα προαναφερόμενα αποτελέσματα αλλά και τα γενικά και ειδικά σχόλια των συμμετεχόντων της αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου με θέμα: «**Τα Δικαιώματα & οι Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους. Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων της Αττικής**», αναφέρει ή/και καταθέτει παρακάτω προτάσεις/δράσεις, οι οποίες θα διασφαλίσουν την ολοκληρωμένη και συνεχή επιμόρφωση τόσο των υπηρεσιακών όσο και των αιρετών στελεχών των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τόσο σε θέματα που αφορούν στην ισχύουσα νομοθεσία για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, όσο και σε τρόπους εξυπηρέτησης και συναλλαγής των υπηρεσιακών στελεχών με τα ίδια τα άτομα. Επιπρόσθετα, παρουσιάζονται προτάσεις/δράσεις που αφορούν στην ευρύτερη τοπική κοινωνία, αλλά και στα ίδια τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθότι η προάσπιση και προστασία των δικαιωμάτων τους αποτελεί συλλογικό έργο.

- ✓ Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων με σκοπό την καθολική και συνεχή επιμόρφωση των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών σε θέματα σχετικά με τα δικαιώματά των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.
- ✓ Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων με σκοπό την καθολική και συνεχή ενημέρωση/επιμόρφωση των στελεχών των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΚΕΠ, Κέντρα Κοινότητας, Κοινωνικές Υπηρεσίες, ΤΟΜΥ) που υποστηρίζουν άμεσα τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, σε θέματα εξυπηρέτησης και συναλλαγής των υπηρεσιακών στελεχών με άτομα από διαφορετικές κατηγορίες αναπηρίας.
- ✓ Διοργάνωση εξατομικευμένων εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τα υπηρεσιακά στελέχη των Κέντρων Κοινότητας, αναφορικά με τον ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ, ΟΠΕΚΑ, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και την Ε.Σ.Α.μεΑ.
- ✓ Συν-διοργάνωση τοπικών ημερίδων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της ευρύτερης κοινωνίας, σε θέματα αναπηρίας και χρονίων παθήσεων, μεταξύ των Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής και της Ε.Σ.Α.μεΑ.
- ✓ Καμπάνια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στη βάση των επιταγών του συντάγματος και των προβλέψεων της εθνικής νομοθεσίας, μεταξύ της οποίας περιλαμβάνεται ο Ν. 4074/2012, με τον οποίο η χώρα κύρωσε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.
- ✓ Ενημέρωση αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ενεργοποίηση του Μηχανισμού Παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και τη δημιουργία Σημείων Αναφοράς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

- ✓ Συμπερίληψη/ένταξη εθελοντών που είναι άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις αλλά και μέλη των οικογενειών τους, στις υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- ✓ Αμφίδρομη και απρόσκοπτη συνεργασία όλων των υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τόσο με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) όσο και με τους τοπικούς Φορείς/Μέλη της προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο παραπομπών και υποστήριξης.
- ✓ Εδραίωση της συνεργασίας της υπηρεσίας της Ε.Σ.Α.μεΑ «Διεκδικούμε Μαζί» με τους Δήμους της Αττικής που παραμένουν σε αναμονή με σκοπό την ενημέρωση, ενδυνάμωση και κινητοποίηση των ίδιων των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, ώστε να γίνουν οι ίδιοι πραγματικοί φορείς διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους.
- ✓ Δημιουργία ανοιχτής γραμμής συμβουλευτικής υποστήριξης ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, με σκοπό την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και κοινωνικής αλληλεγγύης, από την Ε.Σ.Α.μεΑ.

7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, αλλά και η προώθηση, προστασία και απόλαυση όλων των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους, όπως αυτά καθιερώνονται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, η οποία κυρώθηκε από την ελληνική Πολιτεία με το Ν. 4074/2012, απαιτεί τη συμμετοχή της κοινωνίας στο σύνολό της. Για την άρση των εμποδίων και του αποκλεισμού που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και οι οικογένειές τους χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο πολυ-επίπεδης και πολυδιάστατης δράσης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και δη στις υπηρεσίες παροχής πρωτοβάθμιας υποστήριξης. Με αυτόν τον τρόπο θα διασφαλιστεί αποτελεσματικά η πλήρης, ισότιμη, ανεμπόδιστη συμμετοχή και κοινωνικής ένταξη/συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, αλλά και η αποδοχή της αναπηρίας ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλομορφίας.

Η αναπηρία δεν κάνει διακρίσεις και η προώθηση της αρχής της συμμετοχής «τίποτα που να αφορά τα άτομα με αναπηρία, χωρίς τα άτομα με αναπηρία» είναι ευθύνη όλων μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

* υποχρεωτική απάντηση

1. Παρακαλούμε προσδιορίστε την Ειδικότητά/Ιδιότητά σας: *
2. Παρακαλούμε προσδιορίστε την Υπηρεσία/Οργάνωση σας: *
3. Παρακαλούμε προσδιορίστε το Δήμο σας:
4. Με ποιον τρόπο ενημερωθήκατε για το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο που παρακολουθήσατε; *
  - Μέσω email από τη Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας
  - Μέσω email από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)
  - Μέσω Διαδικτύου (Ιστοσελίδες, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης κ.α)
  - Μέσω Γνωστού, Συναδέλφου κλπ.
  - Άλλο...
5. Είχατε παρακολουθήσει στο παρελθόν παρόμοιο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο σχετικά με τα Δικαιώματα & τις Κοινωνικές Παροχές για τα Άτομα με Αναπηρία, Χρόνιες Παθήσεις και τις Οικογένειές τους; *
  - Ναι
  - Όχι

5.1. Αν ναι, παρακαλούμε προσδιορίστε:
6. Θεωρείτε ότι το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας; *
  - Ναι
  - Όχι
7. Παρακαλούμε αξιολογήστε το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με βάση τα ακόλουθα: *

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Χώρος Διεξαγωγής					
Οργάνωση					
Διάρκεια					
Περιεχόμενο					
Χρησιμότητα					
Υλικό που διανεμήθηκε					
Εξ αποστάσεως παρακολούθηση (ζωντανή μετάδοση & δυνατότητα ερωτήσεων από τα social media)					

8. Παρακαλούμε αξιολογήστε την παρακάτω ενότητα: «Ο Ρόλος των Κέντρων Κοινότητας, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων» *

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;					
Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;					
Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;					

8.1. Παρακαλούμε, εφόσον επιθυμείτε, παραθέστε οποιοδήποτε άλλο σχόλιο σε σχέση με την παραπάνω ενότητα.

9. Παρακαλούμε αξιολογήστε την παρακάτω ενότητα: «Υπηρεσία Διεκδικούμε Μαζί, Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.)» *

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;					
Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;					
Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;					

9.1. Παρακαλούμε, εφόσον επιθυμείτε, παραθέστε οποιοδήποτε άλλο σχόλιο σε σχέση με την παραπάνω ενότητα.

10. Παρακαλούμε αξιολογήστε την παρακάτω ενότητα: «Ο Ρόλος του ΟΠΕΚΑ» *

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;					
Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;					
Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;					

10.1. Παρακαλούμε, εφόσον επιθυμείτε, παραθέστε οποιοδήποτε άλλο σχόλιο σε σχέση με την παραπάνω ενότητα.

11. Παρακαλούμε αξιολογήστε την παρακάτω ενότητα: «Ο Ρόλος του ΕΦΚΑ» *

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;					
Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;					
Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;					

11.1. Παρακαλούμε, εφόσον επιθυμείτε, παραθέστε οποιοδήποτε άλλο σχόλιο σε σχέση με την παραπάνω ενότητα.

12. Παρακαλούμε αξιολογήστε την παρακάτω ενότητα: «Ο Ρόλος του ΕΟΠΥΥ»*

	Καθόλου Ικανοποιητικό	Λίγο Ικανοποιητικό	Μέτριο	Ικανοποιητικό	Πολύ Ικανοποιητικό
Κατά πόσο θεωρείτε χρήσιμη τη συγκεκριμένη ενότητα με βάση τις εργασιακές σας ανάγκες;					
Θεωρείτε ότι το θέμα της ενότητας αναπτύχθηκε επαρκώς κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου;					
Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το χρόνο εμπλοκής των Συμμετεχόντων;					

12.1. Παρακαλούμε, εφόσον επιθυμείτε, παραθέστε οποιοδήποτε άλλο σχόλιο σε σχέση με την παραπάνω ενότητα.

13. Θεωρείται κατάλληλη τη χρονική περίοδο υλοποίησης του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου;*

- Ναι
- Όχι

13.1. Αν όχι, παρακαλούμε παραθέστε το/τους λόγο/ους.

14. Θεωρείται ότι θα ήταν χρήσιμο να επαναληφθούν Εκπαιδευτικά Σεμινάρια με παρόμοιο περιεχόμενο; *

- Ναι
- Όχι

15. Πόσο χρήσιμες θα σας φανούν στη δουλειά σας οι γνώσεις/πληροφορίες που αποκομίσατε από το Εκπαιδευτικό Σεμινάριο; (1 καθόλου/5 πάρα πολύ) *

1	2	3	4	5

16. Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσε να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των Κέντρων Κοινότητας & Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων με την Ε.Σ.Α.μεΑ.;

17. Παρακαλούμε παραθέστε οποιοδήποτε σχόλιο, παρατήρηση ή/και πρότασή σας.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

**Λ. Ελευθερίου Βενιζέλου 236,
16341, Ηλιούπολη, Αθήνα**

Τηλ: 210 9949837, Fax: 2105238967

E-mail: esaea@otenet.gr

www.esamea.gr

 Ε.Σ.Α.μεΑ. **Esamea Ncdp**

 @ESAMEAgr

Προσβάσιμο αρχείο Adobe PDF (*.pdf)

Το παρόν αρχείο ελέγχθηκε με το εργαλείο *Adobe Accessibility Checker* και δε βρέθηκαν θέματα προσβασιμότητας. Τα άτομα με αναπηρία δε θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωσή του.